

ድህነት እና የሴተኛ አዳሪነት ማህበራዊ ገጽታ በአዲስ አበባ

- ◆ የማኅበራዊ ጥናት መድረክ በሀገሪቱ የልማት ችግሮች ዙሪያ ፖሊሲ - ነፃ ክምርምሮችን የሚያደርግ ለትርፍ ያልተቋቋመና መንግስታዊ ያልሆነ አገር በቀል ድርጅት ነው።
- ◆ የምርምር ውጤቶችን ለፖሊሲ አውጪዎችና ጉዳዩ ለሚመለከታቸው አካላት እንዲደርሱ ያደርጋል፤ ሕዝባዊ ውይይቶችን ያዘጋጃል፤ የተለያዩ የሕብረተሰብ ክፍሎችን ጋብዞ ያወያያል።
- ◆ በአዲስ አበባ (በ97.1 ሞገድ) እና በአዋሳ (በ100.9 ሞገድ) ከተሞች ኤፍ.ኤም. ራዲዮ ጣቢያዎች ልማት ነፃ ጉዳዮችን እያዘጋጀ ያሰራጫል።
- ◆ በድረ-ገጹ በልማት ዙሪያ ውይይቶችን እያካሄደ ይገኛል። በአሁኑ ወቅት ለመወያየት የቀረበው ርዕስ የምንጠቀሰውና በኢትዮጵያ ማረጋገጫ ይቻላል? የሚል ነው።
- ◆ በርዕሱ ዙሪያ ሐሳብ መሰንዘር የምትፈልጉ በኢ.ሜ.ዲ.አ. አድራሻችን ላኩልን።

ሀ. መግቢያ

በኢትዮጵያ በሴተኛ አዳሪነት ላይ ያተኮሩ ጥናታዊ ጽሁፎች ከተቀረው የአፍሪካ ክፍል እና በተለይም ከምዕራቡ ዓለም በተመሳሳይ ጉዳይ ላይ ካተኮሩ ጥናታዊ ጽሁፎች ጋር የሚጋሩዎቸው አመለካከቶች አሉ። እነዚህን አመለካከቶች በሶስት ክፍሎች ማየት ይቻላል።

ሴተኛ አዳሪዎችን ከሰራተኛው ሰዶች ለማለፍ

በሴተኛ አዳሪነት ስራ ላይ የተሰማሩ ሴቶች ባህሪ እና ማኅበራዊ ማንነት በሚሰሩት ስራ ይገለጻል የሚል የቆየ አመለካከት በምዕራቡ ዓለም አለ። በኢትዮጵያም ሴተኛ አዳሪዎችን ከሴተኛ አዳሪነት ስራ ለየቶ አለማየት ሁኔታ አለ። በመሆኑም በቅርቡ ከኤች.ኤይቪ/ኤይድስ (HIV/AIDS) ጋር ተያይዞ ሴተኛ አዳሪዎችን በሕብረተሰብ ላይ ችግር ፈጣሪ ወይም የሕብረተሰብ ጠንቅ አድርጎ የመመልከት ሁኔታ ጨምሯል።

ሴተኛ አዳሪዎችን በጥቅሉ መመልከት

በተለይ በምዕራቡ ዓለም ሴተኛ አዳሪዎችን በተመለከተ ሁለት ዋና ሊባሉ የሚችሉ ተጻራሪ አመለካከቶች አሉ። 1ኛ፡- በሴተኛ አዳሪነት ስራ ላይ የተሰማሩትን ሴቶች በሕብረተሰብ ላይ ጉዳት አምጪዎች አድርጎ መመልከት፤ 2ኛ፡- ሴተኛ አዳሪዎችን ለወንዶች አድሎ በሚያደርግ ሥርዓት ተጠቁ የሆኑ ሴቶች አድርጎ መመልከት። እነዚህ ሀሳቦች ተጻራሪ ቢሆኑም ሁለቱም ሴተኛ አዳሪዎችን በጥቅሉ ነው የሚመለከቱት። ይህ አመለካከት በኢትዮጵያ ውስጥ በጉልህ ይንፀባረቃል።

ሴተኛ አዳሪዎችን በራሳቸው ጉዳይ ባለቤት ስድርጎ ለመመልከት

በአውሮፓ እ.አ.አ በ1960ዎቹ እና በ70 ዎቹ ከነበረው የሴቶች እንቅስቃሴ በፊት በሴተኛ አዳሪነት ላይ ይደረጉ

የነበሩ ጥናቶች ለሴተኛ አዳሪዎች ሀሳብ ትኩረት አይሰጡም ነበር። በኢትዮጵያም እስከ አሁን ድረስ ሴተኛ አዳሪዎች ስለራሳቸው ሕይወት በሰፊው እንዲናገሩ ዕድል የመስጠት ሁኔታ አልተለመደም።

በቅርቡ በማኅበራዊ ጥናት መድረክ (ማጥመ) የታተመው የወ/ት ቤተ ልሔም ተኮላ ጥናት አዲስ አበባ በሚገኙ ሴተኛ አዳሪዎች ማኅበራዊ ሕይወት ላይ በማተኮር የነዚህን አመለካከቶች ጉድለት ለማመልከት ሞክሯል። ጥናቱ ዐሀዛዊና ዐሀዛዊ ያልሆኑ መረጃዎችን ተጠቅሟል። ዐሀዛዊ ያልሆኑ መረጃዎች የተገኙት በሴተኛ አዳሪነት ስራ ላይ የተሰማሩትን ሴቶች በግልጽ በቡድን በማናገር እንዲሁም ያላቸውን ማኅበራዊ ሕይወት በመመልከት ሲሆን ዐሀዛዊ መረጃ የተሰበሰበው ለ100 ሴተኛ አዳሪዎች በተዘጋጀ መጠይቅ ነው።

ለ. የጥናቱ ዋና ዋና ግኝቶች

በሴተኛ አዳሪነት ስራ ላይ የተሰማሩ ሴቶች ከተለያዩ የህብረተሰብ ክፍል ጋር ያላቸው ማኅበራዊ ግንኙነት ላይ በማተኮር ጥናቱ በአዲስ አበባ ውስጥ የሚገኙትን ሴተኛ አዳሪዎች እርስ በእርስ የሚያመሳሰሏቸውና የሚለያይቀውን መስፈርቶች ለይቶ ለማስቀመጥ ሞክሯል። ከዚህ በፊት የነበሩ ጥናቶች ሴተኛ አዳሪዎችን ለመመደብ የተጠቀሙበት መስፈርት በሚሰሩት የሴተኛ አዳሪነት ስራ ዓይነት ላይ ብቻ ያተኮረ ነበር። ይህ ጥናት ግን በአዲስ አበባ ውስጥ የሚገኙትን ሴተኛ አዳሪዎች ለመመደብ ከሚሰሩት የሴተኛ አዳሪነት ስራ ዓይነት በተጨማሪ አራት መስፈርቶችን አካቷል። እነዚህም፡-

- የሴተኛ አዳሪዎች የግልጽ የቤተሰብ የኋላ ታሪክ፤
- ሴተኛ አዳሪዎችን ወደዚህ ስራ እንዲገቡ ያደረጉዎቸው ምክንያቶች፤

- የሴተኛ አዳሪዎቹ የቤት እና የአኗኗር ሁኔታ፤
- የሴተኛ አዳሪዎች በመረዳዳት ላይ የተመሰረተ ማህበራዊ ግንኙነት ናቸው።

የሴተኛ አዳሪነት ስራ አይነቶች በአዲስ አበባ

በአሁኑ ጊዜ በአዲስ አበባ ሰባት ዓይነት የሴተኛ አዳሪነት ስራ ዓይነቶች አሉ። እነዚህም የሴተኛ አዳሪነት ስራ ዓይነቶች በሁለት መስፈርቶች ላይ ተመስርተው የተሰየሙ ናቸው።

ሀ/ ሴተኛ አዳሪዎች ስራቸውን በሚያከናውኑበት ቦታ

በዚህ መስፈርት ላይ ተመስርተው የተሰየሙ የሴተኛ አዳሪነት ስራ ዓይነቶች አራት ናቸው። እነዚህም፡- አስፋልት ላይ የሚሰሩ፣ መጠጥ ቤት የሚሰሩ፣ ቡና ቤት የሚሰሩ፣ ሆቴል/ክለብ የሚሰሩ።

ለ/ ሴተኛ አዳሪዎች ስራቸውን በሚያከናውኑበት ሁኔታ

በዚህ መስፈርት ላይ ተመስርተው የተሰየሙ የሴተኛ አዳሪነት ስራ ዓይነቶች ደግሞ ሶስት ናቸው። እነዚህም፡- በአልጋ የሚሰሩ፣ እኩል አካፋይ የሆኑ፣ የተወሰነ አካፋይ የሆኑ።

አጭር መግለጫ

1. አስፋልት ላይ የሚሰሩ፡- እነዚህ ሴቶች አስፋልት ዳር በመቆም በአብዛኛው ባለመኪና ወይም አልፎ አልፎ እግረኛ ወንዶችን ይጠባበቃሉ። ብዙዎቹ አዲስ አበባ ተወልደው ያደጉ ወይም ከሌላ ከተማ የመጡ ሴቶች ናቸው። በዚህ ዓይነት ስራ ላይ የተሰማሩ ጥናቱ ውስጥ የተካተቱት ሴቶች አማካኝ እድሜ 22 ዓመት ነው። ይህ ዓይነት የሴተኛ አዳሪነት ስራ በተለይ ከ1983 ወዲህ እየጨመረ ነው የመጣው።
2. መጠጥ ቤት የሚሰሩ፡- እዚህ ሁለት ዓይነት ሴተኛ አዳሪዎች አሉ። እነዚህም በቋሚነት የሚሰሩና ተመላላሽ የሆኑ ናቸው። በቋሚነት የሚሰሩት ከመጠጥ ቤቱ የማደሪያና የምግብ አገልግሎት ያገኛሉ። በአብዛኛው መጠጥ ቤቱን የቤት ስራ በመሰራት ያግዛሉ፣ ከዚህም በተጨማሪ ከወንድ ጋር ከመጠጥ ቤቱ ውጪ “ለመተኛት” ሲወጡ “መውጫ ይቆርጣሉ” (ከ5-15 ብር ለመጠጥ ቤቱ ይከፍላሉ)። ተመላላሽ ሆነው የሚሰሩት ከምሽቱ 12 በኋላ ስራ ይገባሉ። መጠጥ ቤቱን በማስተናገድ ይረዳሉ፣ በተጨማሪም እንደ ቋሚዎቹ ከወንድ ጋር “ለመተኛት” ከመጠጥ ቤቱ ውጭ ሲወጡ “መውጫ ይቆርጣሉ”።
3. ቡና ቤት የሚሰሩ፡- እዚህም ሁለት አይነት ሴተኛ አዳሪዎች አሉ። አስተናጋጆች/የቤት ልጆች እና አሻሻጮች። አስተናጋጆች/የቤት ልጆች የሚባሉት በቁጥራቸው አነስተኛ ሆነው የቡና ቤቱ የሙሉ ጊዜ ተቀጣሪዎች ናቸው። ከነዚህ ውስጥም የማታና የጠዋት ገቢዎች አሉ። አሻሻጮች አመሻሽ ላይ መጥተው ቤቱ

እስከሚዘጋ ይሰራሉ። እነዚህ ሴቶች የቤቱ ተቀጣሪዎች አይደሉም፣ ለቤቱ ዋና ሰራተኛው መጠጥ ማሻሻሻ ነው። ሁለቱም ዓይነት ሴተኛ አዳሪዎች ከቡና ቤቱ ውጪ ከወንድ ጋር “ለመተኛት” ሲወጡ “መውጫ ይቆርጣሉ” (ከ5-15 ብር ለቡና ቤቱ ይከፍላሉ)።

4. ሆቴል/ክለብ የሚሰሩ፡- በአብዛኛው ሆቴል/ክለብ እየገቡ የሚሰሩ ሴቶች አስፋልት ላይ የሚሰሩ ሴቶች ናቸው። ነገር ግን ሌሎች ሴቶችም ሆቴል/ክለብ በመግባት ይሰራሉ። በአንጻራዊነት የእነዚህ ሴቶች የኢኮኖሚ አቅም ከፍ ያለ ነው።
5. በአልጋ የሚሰሩ፡- እነዚህ ሴተኛ አዳሪዎች በአነስተኛ የቀበሌ/ የቀበሌ ቤት ከሚያከራዩ ግለሰቦች ተከራይተው (በብዛት አንድ ክፍል) ውስጥ በራሳቸው አልጋ ላይ የሚሰሩ ናቸው። በብዛት ቤቱ በር ላይ በመቆም ወንዶችን ይጠባበቃሉ።
6. እኩል አካፋይ የሆኑ፡- እነዚህ ሴተኛ አዳሪዎች በአነስተኛ ቤት (በብዛት አንድ ክፍል) ውስጥ በአስሪዎቻቸው አልጋ ላይ የሚሰሩ ናቸው። ቤቱና አልጋው የአስሪዎቻቸው ሰለሆነ (ከቀበሌ/ የቀበሌ ቤት ከሚያከራዩ ግለሰቦች ተከራይተው) ለነዚህ ሰዎች (በብዛት ሴቶች ናቸው) በዚህ ስራ ከሚያገኙት ገቢ እኩሌታውን ያካፍላሉ። በአልጋ እንደሚሰሩት ሴቶች በብዛት ቤቱ በር ላይ በመቆም ወንዶችን ይጠባበቃሉ።
7. የተወሰነ አካፋይ የሆኑ፡- እነዚህ ሴቶች ከእኩል አካፋይ ሴቶች ጋር የሰራ ሁኔታቸው ይመሳሰላል የሚለዩት በዚህ ስራ ከሚያገኙት ገቢ የተወሰነውን (እንደሰምኑታቸው) ለአስሪዎቻቸው በመስጠታቸው ነው።

የሴተኛ አዳሪዎች የግልና የቤተሰብ የኋላ ታሪክ

ዕድሜ፡- በአዲስ አበባ ውስጥ የሚገኙ ሴተኛ አዳሪዎች በአብዛኛው በወጣትነት የዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኙ ናቸው። ብዙዎቹ ወደዚህ ስራ ሲገቡ ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች ነበር። የጥናቱ መረጃ የተሰበሰበባቸው ሴተኛ አዳሪዎች አማካኝ ዕድሜ 23 ዓመት ነው።

የጋብቻ ሁኔታ፡- የጥናቱ ዐሀዛዊ መረጃ እንደሚያመለክተው አብዛኛዎቹ የአዲስ አበባ ሴተኛ አዳሪዎች (65%) አንድም ጊዜ ያላገቡ ናቸው። አግብተው ከነበሩት ውስጥ 94.2% ወደ ሴተኛ አዳሪነት ስራ ከመግባታቸው በፊት እንደተፋቱ ሲገልጹ 5.7% ባላቸው እንደሞተባቸው አመልክተዋል። ወደ ሴተኛ አዳሪነት ስራ ከመግባታችን በፊት አግብተን ነበር ያሉት ሴቶች በሙሉ ትዳር የያዙት 20 ዓመት ሳይሞላቸው ነበር።

የትወልድ ቦታ፡- ከጥናቱ የተገኘው ዐሀዛዊና ዐሀዛዊ ያልሆነ መረጃ እንደሚያመለክተው በአሁኑ ጊዜ አብዛኛዎቹ የአዲስ አበባ ሴተኛ አዳሪዎች አዲስ አበባ ተወልደው ያደጉ ወጣት ሴቶች ናቸው። መረጃ ከተሰበሰበባቸው ሴቶች መካከል 52% አዲስ አበባ ተወልደው ያደጉ ሲሆን 48% ከተለያዩ የሀገሪቱ ክፍል ፈልሰው የመጡ እንደሆነ አመልክተዋል። ከአዲስ አበባ ውጪ መጣን ካሉት ውስጥ 24% ብቻ ናቸው ከገጠር አካባቢ የመጡ። ይህም ማለት

አብዛኛዎቹ ሴተኛ አዳሪዎች (76%) ከከተማ አካባቢ የመጡ ናቸው።

የአስተዳደግ ሁኔታ፡- መረጃ ከተሰበሰበባቸው ሴቶች መካከል ከግማሽ በላይ የሚሆኑት (59%) በሁለት ወላጆች አላደጉም። ከነዚህም ውስጥ 31% በአንድ ወላጅ ብቻ፣ 13% በሌላ ዘመድ፣ 9% በአያቶቻቸው፣ 5% በአንድ ወላጅና በእንጅራ ወላጅ፣ 1% በእንጅራ ወላጅ ብቻ እንዳደጉ ገልጸዋል። 51% ደሀ ከሚባል ቤተሰብ የመጡ ሲሆን፣ 43% እራሱን ከሚችል ቤተሰብ 6% ደግሞ ሀብታም ከሚባል ቤተሰብ እንደመጡ አመልክተዋል።

የትምህርት ደረጃ፡- መረጃ ከተሰበሰበባቸው ሴቶች አዳሪዎች መካከል 24% ት/ቤት አልገቡም። 46% የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት (እስከ 6ኛ ክፍል ወይም በታች)፣ 18% የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ተከታትለው እንደነበር ሲያመለክቱ 2% አሁንም ይህንን ስራ እየሰሩ እንደሚማሩ ጠቁመዋል። በአጠቃላይ ከሴተኛ አዳሪዎቹ መካከል 63% ትምህርታቸውን ያቋረጡ ናቸው።

ሴተኛ አዳሪዎችን ወደዚህ ስራ እንዲገቡ ያደረጋቸው ምክንያት

በአዲስ አበባ የሚገኙ ሴተኛ አዳሪዎች ወደዚህ ስራ ለመግባታቸው ምክንያት የሆኑትን ጉዳዮች በሁለት ክፍሎች ማየት ያስፈልጋል።

1ኛ፡- በተዘዋዋሪ ወደዚህ ስራ ለመግባት ምክንያት የሆኑ ጉዳዮች፤ እነዚህም፡-

- የቤተሰብ የገንዘብ ችግር (63%)
- በዘመድ ወይም በጓደኛ አነሳሽነት ወደዚህ ስራ መግባት (21%)
- በቤተሰብ የሚደርስ ጥቃት ወይም ከቤተሰብ ጋር አለመስማማት (10%)
- በከተማ ኑሮ መሳብ (3%)

2ኛ፡- በቀጥታ ወደዚህ ስራ ለመግባት ምክንያት የሆኑ ጉዳዮች፤ እነዚህም፡-

- ሌላ ስራ አለማግኘት (53%)
- የጓደኛን ምሳሌ መከተል (20%)
- በስራ አስቀጣሪ ደላላዎች እና የሴተኛ አዳሪ ቀጣሪ በሆኑ ሰዎች በመታለል (20%)
- ሳያስቡት አንድ ነገር ሌላን አስከትለው ገባን የሚሉ (7%)

የሴተኛ አዳሪዎች የቤት እና የሽፍፍር ሁኔታ

በዐሀዝ ላይ የተመሰረተው የጥናቱ መረጃ እንደሚያመለክተው ከግማሽ በላይ የሚሆኑት ሴተኛ አዳሪዎች (54%) የሚኖሩት እዚያው የሚሰሩበት ቦታ ነው። ከነዚህም ሴቶች አብዛኛዎቹ ቤቱን ከቀበሌ ወይም የቀበሌን ቤት ከሚያከራዩ ግለሰቦች እነሱ ወይም አሰሪዎቻቸው አንደተከራዩት አመልክተዋል።

የሴተኛ አዳሪዎች በመረዳዳት ላይ የተመሰረተ ማህበራዊ ግንኙነት

በሴተኛ አዳሪነት ስራ ላይ የተሰማሩ ሴቶች ማህበራዊ ህይወት ደካማ ነው ከሚለው የተለምዶ አስተሳሰብ በተባራራ በሴተኛ አዳሪነት ስራ ላይ የተሰማሩ ሴቶች ጠንካራ የሆነ ማህበራዊ ግንኙነት እንዳላቸው ጥናቱ ያመለክታል። በአዲስ አበባ ውስጥ አማካኝ የሚሆኑ ሴተኛ አዳሪዎች ወደ ሴተኛ አዳሪነት ስራ ከመግባታቸው በፊት የነበራቸውን ማህበራዊ ግንኙነት ለማቆየት የሚታገሉ ወይም ስራው ውስጥ ከገቡ በኋላ አዲስ ማህበራዊ ትስስር ለማዳበርና ለማቆየት የሚፋጩ ረጨፍ ሴቶች ናቸው። ሰለዚህ በተለይ አውሮፖና ሰሜን አሜሪካ ጉልቶ የሚታየው አስተሳሰብ ማለትም ሴተኛ አዳሪ ለብቻዋ ሰርታ ለብቻዋ የምትኖር ሴት ናት የሚለው አዲስ አበባ ውስጥ እውነት የመሆኑ ሁኔታ በጣም አነስተኛ ነው። ጥናቱ ከተሰበሰበባቸው ሴተኛ አዳሪዎች መካከል 74% ከቤተሰብ ጋር ግንኙነት አለን ሲሉ 22% የለንም፣ 2% ከተወሰኑ የቤተሰብ አባል ጋር ግንኙነት አለን፣ 2% ቤተሰብ የለንም ብለዋል። 38% የሚሆኑት ሴተኛ አዳሪዎች በሚያገኙት ገንዘብ ሙሉ በሙሉ የሚያስተዳድሩት የቤተሰብ አባል እንዳለ ሲናገሩ 46% የሚሆኑት ደግሞ በከፊል ድጋፍ የሚያደርጉላቸው ሰዎች እንዳሉ አመልክተዋል።

ሐ. ለፖሊሲ ጠቀሜታ ያላቸው ነጥቦች

1. ከጥቂት ዓመታት ወዲህ አዲስ አበባ ውስጥ የሚገኙ ሴተኛ አዳሪዎች በአብዛኛው እዚሁ ከተማ ወስጥ ተወልደው ያደጉ ሴቶች የመሆናቸው ሁኔታ እየጨመረ ነው የመጣው። ድሮ የአዲስ አበባ ሴተኛ አዳሪዎች በአብዛኛው ትምህርት ቤት ያልገቡ ከተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች ፈልሰው የመጡ ሴቶች ነበሩ። አሁን ግን የአዲስ አበባ ሴተኛ አዳሪዎች በአብዛኛው ትምህርታቸውን ያቋረጡ ከተማው ውስጥ ተወልደው ያደጉ ሴቶች ናቸው። ይህም ማለት ወደ ሴተኛ አዳሪነት ስራ ሊያስገቡ የሚችሉ ምክንያቶች በዋናነት ከተማ ውስጥ ካሉ ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች ጋር የተያያዙ ናቸው።
2. ሴተኛ አዳሪዎችን በጥቅሉ መመልከት ትክክል አይደለም። እንደሚገኘውም ሰው በሴተኛ አዳሪነት ስራ ላይ ተሰማርተው የሚገኙ ሴቶች እርስ በእርስ የሚያመሳስሏቸው ወይም የሚያለያይዋቸው ባህሪያት አሏቸው። በመሆኑም የሚያመሳስላቸው ጉዳይ ላይ ማለትም ስራቸው ላይ ብቻ ማተኮር ተገቢ አይደለም። ስራቸው ላይ እንኳ ብናተኮር ሴተኛ አዳሪዎች በሚሰሩት የሴተኛ አዳሪነት ስራ ዓይነት ይለያያሉ። ከኤች አይቪ/ኤይድስ (HIV/AIDS) ጋር በተያያዘ አንዱ የጥናቱ ግኝት እንደሚያመለክተው በሴተኛ አዳሪነት ስራ ላይ የተሰማሩ ሴቶች ለኤች አይቪ (HIV) የመጋለጣቸው ሁኔታ በሚሰሩት የሴተኛ አዳሪነት ስራ ዓይነት ይለያያል። ለምሳሌ

አካፋይ ሆነው የሚሰሩ ሴቶች በራሳቸው አልጋ ከሚሰሩ ሴቶች የበለጠ ለቫይረሱ የተጋለጡ ናቸው። በራሳቸው አልጋ የሚሰሩ ሴቶች አንጻራዊ የስራ ነፃነት ሲኖራቸው አካፋይ ሆነው የሚሰሩ ሴቶች ነፃነት ግን በአሰሪዎቻቸው የተገደበ ነው። ለምሳሌ ኮንዶም አልጠቀምም የሚል ወንድ ቢያጋጥማቸው አካፋይ ሴቶች በአሰሪዎቻቸው ተገደው ሊያስተናግዱ ሲችሉ በአልጋ የሚሰሩት ግን እንቢ የማለት ነፃነት አላቸው።

3. ከኤች አይቪ/ኤይድስ (HIV/AIDS) ጋር በተያያዘ ሌላው የጥናቱ ግኝት እንደሚያመለክተው በሴቶች አዳሪነት ስራ ላይ የተሰማሩ ሴቶች ለቫይረሱ በዋነኝነት የሚጋለጡት ብር ከፍለው ከነሱ ጋር “ለመተኛት” ከሚመጡ ወንዶች ጋር ባላቸው ግንኙነት ሳይሆን እነዚህ ሴቶች “ያስክብረኛል” ብለው ከሚይዟቸው “ባሎች” ወይም “ፍራንዶች” ጋር ባላቸው ልቅ የሆነ የግብረ ስጋ ግንኙነት ነው።
4. ሴቶች አዳሪነትን በዚህ ስራ ከሚተዳዳሩ ሰዎች ለይቶ ማየት ያስፋልጋል። ብዙ ጊዜ ሴቶች አዳሪነትን ለመቀነስ፣ ስርጭቱን ባለበት ለማሰቆም ወይም በአጠቃላይ ለማጥፋት እንቅስቃሴዎች ሲደረጉ እንመለከታለን። ነገር ግን ብዙውን ጊዜ እነዚህ እንቅስቃሴዎች ሴቶች አዳሪነትን ይህን ስራ ከሚሰሩ ሴቶች ለይተው ስለማይመለከቱ ውጤታቸው ሴቶች አዳሪዎችን ከተወሰነ አካባቢ /ቦታ/ በኃይል ከማስለቀቅ ወይም በአደባባይ እንዲይንቀሳቀሱ ከማድረግ የዘለለ አይደለም። በሌላ አነጋገር እነዚህ እንቅስቃሴዎች ወደ ሴቶች አዳሪነት ስራ ለመግባት ምክንያት ለሆኑ ችግሮች መፍትሔ ከማፈላለግ ይልቅ ሴቶች አዳሪዎች በኃይል ከዚህ ስራ እንዲወጡ በማድረግ ላይ በማተኮራቸው ውጤታማ አይደሉም። ከዚህ ጋር በተያያዘ ጥናቱ እንደሚያመለክተው አብዛኛዎቹ የአዲስ አበባ ሴቶች አዳሪዎች ከዚህ ስራ በሚያገኙት ገንዘብ የሚያስተዳድሯቸው ወይም ደግሞ የሚረዷቸው ብዙ ሰዎች አሉ። በመሆኑም ሴቶች አዳሪነትን ለመቀነስ ወይም ለማጥፋት በሚደረግ እንቅስቃሴ ሁሉ እነዚህን ሰዎች ከግምት ውስጥ ማስገባት ያስፋልጋል።
5. በአዲስ አበባ የሴቶች አዳሪነት ስራ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ቤትንና ከቤት ውጪ ያለን ቦታ ከመቆጣጠር ጋር የተያያዘ ነው። በሴቶች አዳሪነትና በቤት መካከል ያለው ግንኙነት

ብዙውን ጊዜ ትኩረት አይሰጠውም። ነገር ግን በአዲስ አበባ ውስጥ የሚገኙ የሴቶች አዳሪነት ስራ ዓይነቶች ከቤት ጋር ያላቸው ቁርኝት ከፍተኛ ነው። በአዲስ አበባ ሴቶች በአንድ ዓይነት የሴቶች አዳሪነት ስራ ለመግባት ሲወሰኑ ከስራው ጋር ተያይዞ የሚመጣውን የቤት እና የአኗኗር ሁኔታ ለመቀበል ይገደዳሉ። እንዲያውም አሁን ባለው ሁኔታ ሴቶች የሚገቡበት የሴቶች አዳሪነት ስራ ዓይነት የቤት እና የአኗኗር ሁኔታቸውን ይወስን ወይም የቤት እና የአኗኗር ሁኔታቸው የሚገቡበትን የሴቶች አዳሪነት ስራ ዓይነት ይወስን እርግጠኛ ሆኖ መናገር አይቻልም። ከቤት ውጪ ያለን ቦታ መቆጣጠር አስፋልት ላይ ከሚሰሩ ሴቶች ጋር ይያያዛል። አንድን አካባቢ በጉልበት የሚቆጣጠሩ ሰዎች (ወንዶች እና ሴቶች አዳሪዎች ጭምር) በዚያ አካባቢ የሚሰሩ ሴቶች አዳሪዎችን የሰራ እንቅስቃሴ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ይቆጣጠራሉ።

6. ወደ ሴቶች አዳሪነት ስራ ለመግባት በቀጥታ ምክንያት ናቸው ተብለው በጥናቱ ውስጥ በተካተቱት ሴቶች ከተጠቀሱት ጉዳዮች መካከል በሰራ አሰቀጣሪ ደላላዎች መታለል በሁለተኛ ደረጃ ይገኛል። በብዛት ከክፍለ ሀገር የሚመጡ ሴቶችን “የተሻለ ሰራ አሰቀጥራችኋለሁ” በማለት ወደ ሴቶች አዳሪነት ስራ የሚያስገቡ ብዙ ደላላዎች እንዳሉ ጥናቱ ያመለክታል። ለሰዚህ በአዲስ አበባ ውስጥ የሚገኙ ሰራ አሰቀጣሪ ደላላዎችን የሰራ እንቅስቃሴ መቆጣጠር ተገቢ ነው። ከዚህ ጋር በተያያዘ በሀዘዊ ያልሆነው የጥናቱ መረጃ እንደሚያመለክተው በቤት ስራተኞች ቀጣሪዎች የሚደርሰ በደል ለብዙ ሴቶች ወደ ሴቶች አዳሪነት ስራ መግባት ምክንያት ነው። በመሆኑም በከተማው ውስጥ የቤት ስራተኞችን መብትና ግዴታ ሊቆጣጠር የሚችል አካል ቢኖር በዚህ ምክንያት ወደ ሴቶች አዳሪነት ስራ የሚገቡትን ሴቶች ቁጥር መቀነስ ይቻላል።
7. በመጨረሻ በአጠቃላይ የሴቶችን በተለይም ደግሞ በተለያዩ ኢኮኖሚያዊ እና ማኅበራዊ ጉዳዮች ተጨቁነው የሚገኙ ሴቶችን አቅም ማጎልበት (ለምሳሌ ለቀድሞ ሴቶች አዳሪዎች ገቢ የሚያሰገኝ ስራ በመፍጠር) ሴቶች አዳሪነትን ለመቀነስ፣ ስርጭቱን ባለበት ለማሰቆም ወይም በአጠቃላይ ለማጥፋት በሚደረግ ጥረት ጉልህ ሚና ይጫወታል።

ምንጭ:- Bethlehem Tekola. *Poverty and the Social Context of Sex Work in Addis Ababa: An Anthropological Perspective*. Addis Ababa: FSS, 2006.

Address: Forum for Social Studies ♦ P. O. Box 25864 code 1000 ♦ Addis Ababa, Ethiopia
 Telephone: 251-111-572 -990/91 ♦ Fax: 251-111-572-979
 E-mail: fss@ethionet.et ♦ Home page: www.fssethiopia.org.et